



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



Vzdělávání žáků s LMP

F 70 Lehká mentální retardace IQ 69-50



Lehká mentální retardace

- U jedinců s LMP se hlavní problémy projeví až s nástupem do školy. Většina jedinců je plně nezávislá v sebeobsluze a je schopna vykonávat jednoduchá zaměstnání. V sociálně nenáročném prostředí se dokáží pohybovat bez omezení a problémů. Velký význam má u těchto dětí výchovné prostředí.

V r. 2016 bylo přibližně 12 500 žáků s LMP, z čehož 15 % bylo individuálně integrováno v běžných třídách

- Děti s lehkým mentálním postižením se v převažující většině vzdělávají ve speciálních školách či samostatných třídách pro ně zřízených.
- V roce 2016 vstoupila v platnost novela školského zákona upravující vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Je pravděpodobné, že počet dětí s LMP, které se budou vzdělávat se svými vrstevníky v běžné škole v místě bydliště, bude i v následujících letech postupně narůstat.

Žák s LMP a osobnostní specifika

- Žáci s LMP vykazují nedostatek iniciativy a nejsou schopni řídit své jednání v souladu se vzdálenějšími cíli. Vůle a volní vlastnosti velmi úzce souvisejí s rozmanitými projevy nezralé osobnosti. Úroveň sebehodnocení ovlivňuje výkon jedince. Je tedy nutné se u těchto žáků zaměřit na pozitivní posilování sebevědomí, aby byli motivováni k činnosti.
- V oblasti **socializace** jsou handicapováni dvěma způsoby: jednak primárním defektem, jednak z něj vyplývajícím nedostatkem zkušeností.

Hyperaktivita, hypoaktivita, emoce

- Mentální postižení souvisí s poškozením centrálního nervového systému, tak se mohou u žáků s lehkým mentálním postižením objevovat poruchy pozornosti a aktivity: **hyperaktivita** (ADHD), **hypoaktivita** (ADD), nerovnoměrnosti ve vývoji dílčích schopností. Dále se mohou projevovat chronická a psychická onemocnění, která omezí jejich účast na přímé výuce.
- City bývají u žáků s LMP dlouhou dobu nedostatečně diferencované. Pokud však mají tito žáci možnost prožívat pozitivní emoce, výrazně to zvyšuje kvalitu jejich života a jejich motivaci. Jedinci s LMP snáze podléhají afektu.

Nový systém financování podpůrných opatření, který vstoupil v platnost v září 2016, by měl školám zajistit stabilnější podmínky pro jejich vzdělávání.

- Žáci s LMP mají nárok na podpůrná opatření zahrnující např. podporu asistenta pedagoga ve škole i školní družině, individualizovanou podporu učitele nebo speciálního pedagoga. Škola přitom obdrží prostředky, které umožní 100 % pokrytí nákladů na stanovená podpůrná opatření.

IVP

- IVP je zakotven v §3 vyhlášky 27/2016 Sb., jako podpůrné opatření (ze zákona) o které může zákonný zástupce nebo zletilý žák požádat i ústně (pokud má IVP uvedené v Doporučení jako podpůrné opatření).

Modifikace obsahu vzdělávání / výstupy

- Úpravy obsahu vzdělávání se dělají od 2. stupně podpůrných opatření. Pokud se změní obsah vzdělávání, změny nastanou i ve výstupech.
- **Pomůcky:**
Doporučují se podle účelu a druhu speciálně vzdělávacích potřeb. Některé je možno doporučit jednou a některé vícekrát. Jsou uvedeny v elektronickém Doporučení.

Asistent pedagoga

- Podle § 5 vyhlášky č. 27/2016 Sb., je chápán jako podpora ve vzdělávání žáka. Ve třetím stupni podpůrných opatření se asistent pedagoga přiděluje od 0,25 do 0,75 úvazku.
- Asistenta pedagoga je možné získat i z Rozvojových programů (§ 18 vyhlášky 27/2016 Sb.) nebo ze Šablon – školní asistent (administrativní pracovník, tlumočnick, sprostředkovatel komunikace mezi rodinou a školou).
- Pokud se jedná o školu podle §16 odst. 9, může ŠPZ výjimečně přidělit asistenta pedagoga (se zdůvodněním) jako podpůrné opatření.
- NFN na asistenta pedagoga je úvazek: 0,25 – 0,5 – 0,75 – 1,0

Kontrolní vyšetření

- U žáků s LMP je kontrola po roce.
- Po jednom roce se vždy provede kontrola Doporučení. Potvrzení (beze změn) nebo doplnění (nová zjištění) se posílají na školu.

Cizí jazyk u žáků s LMP

- Pozornost je věnována také výuce cizího jazyka u žáků s LMP. Někteří žáci s LMP zvládnou základy prvního cizího jazyka.
- V rámci RVP je možné nahradit jednu vzdělávací oblast předmětem v té dané vzdělávací oblasti, nebo druhý cizí jazyk nahradit jiným oborem např. Člověk a svět práce.

Hodnocení

- Hodnocení žáků by nemělo být intuitivní, ani založené na pouhé toleranci.

Pozn.: Do doporučení se napíše, jak se má upravit hodnocení žáka ve vztahu k jeho handicapu.

- Obsah slovního hodnocení by měl být pozitivně motivační, ale samozřejmě objektivní a kritický.

Edukace

- Edukační proces žáků s lehkým mentálním postižením vyžaduje přímé a pravidelné ověřování dosahování výsledků učení žáků (efektivity vyučování), systematickou zpětnou vazbu.
- Jedním z nutných opatření je prodloužení času (aby si žáci mohli vícekrát přečíst zadání úkolu).
- V případě ústního projevu umožnit žákovi s LMP dostatek času na zpracování odpovědi. Vede to ke snížení napětí, posilujeme a budujeme tak samostatné myšlení žáka s LMP.
- Bez ohledu na to, jaký typ ověřování vědomostí žáka učitel volí, je důležité, aby bylo zadání pro žáka jasné, dobře čitelné a jednoduché.
- Je důležité dát žákovi dostatek příležitostí, aby se projevil, prezentoval svoje vědomosti.

Otázky

- Jaké máte zkušenosti se vzděláváním žáků s LMP?
- Kolik žáků s LMP se vzdělává ve vaší škole?
- V čem vidíte úskalí ve vzdělávání?
- V čem spatřujete přínos, pro konkrétního žáka?

Děkuji za pozornost



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Projekt KIPR vychází ze strategických záměrů ČR v rozvoji vzdělávání a řeší otázky související se zajištěním kvality, provázanosti, srovnatelnosti a efektivity poradenských služeb a vytvořením podmínek pro poskytování vhodných podpůrných opatření pro žáky, u kterých je třeba vyrovnat podmínky pro jejich vzdělávání.